

Յ Ա Յ Տ Ա Գ Ի Ր

“ՊԱՏՄԱԳԻՐՔ ՀԱՅՈՑ, ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

1. Ի յիշատակ հայոց Գրեթի Գիւտի 1500-ամեակին, որ լրանալու է 1904 թուին, մենք ձեռնարկում ենք հրատարակելու հայոց հին պատմագիրների լիակատար ժողովածուն՝ ՊԱՏՄԱԳԻՐՔ ՀԱՅՈՑ ընդհանուր վերնագրով, նուիրուած հայոց գրերի հնարողի, Ս. ՄԵՍՐՈՊ-ՄԱՇԹՈՍԻ ԱՆՈՒՄԵՆ:

2. Պատմագիրքը բովանդակելու է հետեւեալ հայ պատմագիրների լիակատար բնագիրները՝ ժամանակագրական կարգով. — Կորիւն, Ագաթանգեղոս, Փաւստոս, Եղիշէ, Ղազար Փարպեցի, Մովսէս Խորենացի, Սեբէոս, Յովհան Մամիկոնեան (Զենոբ Գլակ), Ղեւոնդ երէց, Թովմայ Արծրունի, Յովհաննէս կաթողիկոս, Ուխտանէս, Մեսրոպ երէց, Ստեփանոս Առդլիկ, Սրբոստակէս Լաստիվերացի, Ներսէս Շնորհալի (Ոգր Եղեսիոյ), Կիրակոս Գանձակեցի, Մովսէս Կաղանկատուացի, Սամուէլ Անեցի, Վարդան Բարձրբերդցի, Մատթէոս Ուռայեցի, Մխիթար Անեցի, Մաղաքիա արեղայ, Սմբատ Դունդտարի, Մխիթար Այրիվանեցի, Ստեփանոս Օրբէլեան, Հեթում պատմիչ, Սրուսաչ, Գրիգոր Խլաթեցի, Թովմայ Մեծոփեցի, Մինաս վարդապետ Համդեցի, Ըովհաննէս աւագ երէց Կամինեցոյ, Առաքիլ Դաւրիժեցի, Զաքարիա սարկաւագ, Ագոստինոս Բաջեցի, Էսայի Հասան-Ջալալեան, Պետրոս դի Գիլաննից, Դաւիթ բէգ (Ստ. յ. Շահումեան), Աբրահամ Կրեւացի, Սիմէօն կաթողիկոս (Չամբո), Զաքարիա Ագուլեցի, Թովմայ Խոջամալեան, Ժամանակագրութիւն (Մանանայից), Յովհաննիսիկ վարդապետ, Սիմէօն Սպարանացի (եւ ձեռագիրներից) Վահրամ րաբունի, Մարտիրոս Երզնկացի, Երեմիա Զէլէպի, Մաղաքիա Ծէվահրճեան, Աւետիք երէց Ղափանցի, — Գուցէ եւ ուրիշ հեղինակներ՝ որոնք կարող են յայտնուել հրատարակութեան ընթացքում:

3. Հրատարակութիւնը պէտք է լինի ընտիր՝ ներքուստ եւ արտաքուստ: Հեղինակները կրողդատուն Ս. Էջմիածնի Մատենադարանի ձեռագիրների հետ, (որի համար ստացուած է Վեհափառ կաթողիկոսի բարեհաճ թոյլտուութիւնը) եւ կապագրութիւն ձեռադրների լիակատար վարիանտներով՝ ամենայն հաւատարմութեամբ: Բացի որանից՝ կողմը ղուին նրանց մէջ սպրդած աղաւաղութիւնները, որոնք նկատուած են բանասիրական քննադատութեան կողմից, — Իւրաքանչիւր հեղինակից առաջ կը դրուին հակիրճ եւ ստոյգ տեղեկութիւններ՝ վերաբերեալ նրանին եւ նրա աշխատութեան տպագրութեանը, բաղդատուած ձեռա-

գիրներին եւ այլն . իսկ իւրաքանչիւր հեղինակից յետոյ կգետեղուի մանրամասն եւ ճիշտ ցուցակ նրա պատմութեան մէջ գործ ածուած յառուկ անուաններ :

4. Ամեն մի հեղինակ լոյս կտեսնէ առանձին , իւր յատուկ թրւահամարով , այն կերպով , որ իւրաքանչիւրը իւր թուահամարով գետեղուելով՝ ամբողջ հրատարակութիւնը կազմէ հինգ մեծադիր հատոր , ամեն մէկը բաղկացած մօտ 1000 երկսիւնակ երեսներէ :

5. Հրատարակութեան աշխատակցի արդէն յանձն են առել — Գաբգին վ. Յովսէփեան , Կարապետ վ. Տէր-Մկրտչեան , Սահակ վ. Ամատունի , Մեսրոպ եւ Ներսէս արեղաներ , Միսրան Գալուստ Տէր-Մկրտչեան , պ. պ. Արեղան Մ. , Կանայեան Սա. , Կոստանեան Կար. , Մալխասեանց Սա. , Մանանդեան Յակ. , Յարութիւնեան Սէթ , Հրաւիրուած է նորայր Բիւզանդացի , Նրբ հարկը պահանջէ՝ կինդրոյի եւ ուրիշ մասնագէտներ յաշատակցութիւնը , — Գործի ընդհանուր խմբագրութիւնը եւ տպագրութեան հսկողութիւնը ստանձնել է Սա. Մալխասեանց :

6. Հրատարակութեան ամբողջ ծախսը — թէ՛ տպագրութիւնը եւ թէ՛ աշխատակիցիներ Վարձատրութիւնը — հաշուած է մօտաւորապէս 20,000 րուբլի :

7. Մասնա ծածկելուց յետոյ՝ հրատարակութիւնից միայնիք բոլոր արդիւնքը , զրամով կամ դրքով , կշատակցնուի տպագրելու երկու Յաւելուած հատոր , որոնց առաջինի մէջ կմանեն օտարազգի պատմագիրներ հին հայերէն թարգմանութեամբ , (Լաբուրնայ , Եւսեբիոս Կեսարացու ժամանակագրութիւն , Սոկրատ , Միքայէլ Ասորի եւ այլն) , իսկ երկրորդի մէջ՝ ընտիր հայ հեղինակներ՝ ոչ-պատմական բովանդակութեամբ , (Նդինիկ , Անանիա Շիրակացի , Մխիթար Գօշ , Գր. Մագիստրոս եւ այլն) , Այնուհետեւ բոլոր հրատարակութիւնը , — թէ՛ բուն պատմագիրքը եւ թէ՛ Յաւելուած հատորները , — կդառնայ սեփականութիւն Ս. Էջմիածնի Մատենադարանի , որի տրդինյով հետզհետեւ կտպագրուին այդ Մատենադարանի անսխալ նիւթերը :

8. Ամեն մի նուիրատուութիւն , պայմանաւոր թէ անպայման , կըյիշուի հրատարակութեան ընթացքում , եւ հրատարակութիւնը վերջանալուց յետոյ կգրուի նուիրատուների լիակատար ցուցակը :

9. Հրատարակութեան հիշի եւ մուտքի մասին պարբերաբար հաշիւ կարուի , եւ հրատարակութեան վերջում կտպուի մանրամասն հաշիւ :

10. Հրատարակութիւնն սկսուելու է 1903-ին եւ վերջանալու է մօտաւորապէս հինգ տարուայ ընթացքում :

11. Հրատարակիչներից մէկի հեռանալու դէպքում միացած երկուսը հրաւիրում են երրորդ անգամ հաւասար իրաւունքներով :

12. Թէ՛ նուէրներ ուղարկելու եւ թէ՛ ուրիշ անգեղութիւնների համար գիմելու է խմբագրին — Սա. Մալխասեանցին . (Tiflis (Caucase), Séminaire Arménien Nersisseean, Stépan Malchasseantz).

Հրատարակիչներ—Գաբգին վարդապետ Յովսէփեան , Միսրան Գալուստ Տէր-Մկրտչեան (Էջմիածնում) եւ Ստեփան Մալխասեանց (Թիֆլիս) :